

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 164/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného obchodnou spoločnosťou CONSULTA v. o. s., Šafárikovo námestie 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Šmeringai, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoZm 14/2016-243 z 30. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 26. septembra 2016 sa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie svojich v záhlaví označených základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave

(ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 CoZm 14/2016-243 z 30. júna 2016 a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že na základe návrhu obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Česká republika (ďalej len „navrhovateľka“), Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) zmenkovým platobným rozkazom č. k. 5 Zm 209/2012-36 zo 7. januára 2013 uložil sťažovateľovi ako odporcovi, aby do troch dní od jeho doručenia zaplatil navrhovateľke zmenkovú sumu 900 000 € so 6 % ročným úrokom od 1. decembra 2012 do zaplatenia, zmenkovú odmenu v sume 3 000 € a náhradu trov konania. Dňa 28. januára 2013 podal sťažovateľ proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky. Okresný súd uznesením č. k. 3 CbZm 422/2013-187 z 3. októbra 2013 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietky v sume 33 193,50 €, ktoré však po podaní odvolania sťažovateľom krajský súd uznesením č. k. 1 CoZm 21/2013-199 z 30. septembra 2014 zmenil tak, že uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietky v sume 16 596,52 € do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Keďže tak sťažovateľ neurobil, krajský súd 9. decembra 2014 odstúpil súdnu pohľadávku na vymoženie justičnej pokladnici.

3. Z dôvodu uzavretia mimosúdnej dohody navrhovateľka podaním zo 17. júla 2015 vzala návrh späť, s čím sťažovateľ súhlasil, preto okresný súd uznesením č. k. 3 CbZm 422/2013-206 z 26. marca 2015 zmenkový platobný rozkaz zrušil a konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude navrhovateľke vrátený súdny poplatok za návrh v sume 16 430,54 €. Dňa 8. septembra 2015 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým sa domáhal zrušenia uznesenia okresného súdu č. k. 3 CbZm 422/2013-187 z 3. októbra 2013 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 CoZm 21/2013-199 z 30. septembra 2014. Okresný súd uznesením č. k. 3 CbZm 422/2013-229 z 19. januára 2016 uvedený návrh sťažovateľky zamietol, čo odôvodnil tým, že *„možnosť vrátenia súdneho poplatku za námietky zo zákona nevyplýva. Odchyliť sa od doslovného znenia zákona by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by bol text nejasný, nezrozumiteľný alebo umožňoval viac verzií interpretácie, o čo sa v tomto prípade nejedná. Do úvahy neprichádza ani analógia s ustanoveniami § 11 ods. 9 zákona, námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu a odpor proti platobnému rozkazu sú dva*

samostatné a vzájomne neporovnateľné inštitúty, ktoré nie je možné zamieňať, aj keď sa aplikujú v tzv. skrátenom konaní. Každý z nich má iné účinky a keďže sa podaním námietok zmenkový platobný rozkaz neruší, sú námietky skôr obdobou odvolania, než odporu.“. Na základe odvolania sťažovateľa, v ktorom výklad okresného súdu týkajúci sa danej problematiky označil za „*príliš formalistický, zrejme nespravodlivý a právne neprípustný*“, krajský súd uznesením č. k. 3 CoZm 14/2016-243 z 30. júna 2016 uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa v tom čase účinného § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil.

4. S uvedenými závermi krajského súdu sťažovateľ nesúhlasí a opakujúc identické argumenty, aké uplatnil v konaniach pred všeobecnými súdmi, v sťažnosti poukazuje na to, že „*súdny poplatok zaplatený zo strany žalobcu, ktorého žaloba bola neopodstatnená a vykonštruovaná, bol žalobcovi vrátený v celom rozsahu*“, avšak napriek zastaveniu predmetného konania justičná pokladnica od sťažovateľa naďalej požaduje zaplatenie súdneho poplatku za námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu. Sťažovateľ je presvedčený, že ustanovenie § 11 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) „*sa vzťahuje na všetky konania, a teda aj na všetky poplatky v konaniach, ktoré boli zastavené. Opačný výklad by bol príliš formalistický, zjavne nespravodlivý a právne neprípustný*“.

II.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

6. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

7. V rámci predbežného prerokovania sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie v záhlaví označených základných práv a slobôd napadnutým uznesením krajského

súdu, ústavný súd so zreteľom na ním uplatnenú argumentáciu dospel k názoru, že nie je opodstatnená. V posudzovanom prípade ide o „spor“ o výklad a aplikáciu práva (zákona č. 71/1992 Zb.), ktorý však nedosahuje ústavnoprávny rozmer.

8. Ústavný súd totiž vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je v prvom rade zodpovedný všeobecný súd (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). To platí ako pre otázky týkajúce sa predmetu sporu, tak aj pre otázky procesné. Rozdielny (odlišný) názor sťažovateľa na interpretáciu práva všeobecným súdom sám osebe nemôže založiť opodstatnenosť sťažnosti, a teda ani porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, resp. práv hmotného charakteru všeobecným súdom.

9. Rozhodovanie o tom, či sú splnené zákonom (č. 71/1992 Zb.) ustanovené podmienky na vrátenie súdneho poplatku, spadá výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov s ohľadom na princíp nezávislosti súdnictva (súdov) vyplývajúci z čl. 141 ods. 1 ústavy. Je preto vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii príslušných zákonných ustanovení vychádzať. Ústavnému súdu neprislúcha prehodnocovať právne závery všeobecných súdov, ku ktorým pri rozhodovaní o nárokoch účastníkov konania dospeli (m. m. III. ÚS 27/2012).

10. Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. (účinného do 30. júna 2016) poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania podaním odvolania alebo dovolania sa vráti, ak sa konanie zastavilo, ak sa podanie vrátane odvolania a dovolania odmietlo alebo ak sa návrh, odvolanie alebo dovolanie vzali späť pred prvým pojednávaním bez ohľadu na to, či bol vydaný platobný rozkaz alebo rozkaz na plnenie; to neplatí, ak bolo dovolanie odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

11. Zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Obpj 3/2005 zo 16. decembra 2005 vyplýva, že *„Námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu nie je možné považovať za odvolanie. Ide o samostatný opravný prostriedok proti zmenkovému platobnému rozkazu. Súdny poplatok za námietky*

v zmenkovom a šekovom konaní sa vyrubuje uznesením... Súd v prípade, ak poplatník súdny poplatok za námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu nezaplatil,... konanie o námietkach z tohto dôvodu nezastaví, ale pokračuje v konaní. V prípade potreby súdny poplatok súd vymôže na základe uvedeného uznesenia.“

12. Taktiež v stanovisku sp. zn. Obpj 3/2006 z 26. júna 2008 najvyšší súd uviedol, že *„V § 175 O. s. p. je upravený zmenkový platobný rozkaz, ktorý je formou rozhodovania odlišnou od platobného rozkazu. Okrem rozdielných podmienok a lehoty, v ktorej možno odvrátiť, aby zmenkový platobný rozkaz nadobudol účinky právoplatného rozsudku, sa konanie v zmenkovom rozkaznom konaní od konania o platobnom rozkaze líši predovšetkým rozdielnym charakterom opravného konania. Na odvrátenie účinkov vydaného zmenkového platobného rozkazu musí žalovaný proti zmenkovému platobnému rozkazu podať námietky. Ani námietky nemajú devolutívny účinok. Na rozdiel od odporu sa však podaním námietok zmenkový platobný rozkaz neruší. Ich samotným podaním nenastáva situácia, ako keby zmenkový platobný rozkaz nebol vydaný... V zmenkovom rozkaznom konaní súd prvého stupňa po podaní námietok naďalej koná vo veci samej, keď preskúmava dôvodnosť týchto námietok.“*

13. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 3 CbZm 422/2013-229 z 19. januára 2016 (bod 3) ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvostupňové konanie, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd vo svojom rozhodnutí jasne uviedol, že zo zákona č. 71/1992 Zb. *„nepochybne vyplýva, že upravuje len podmienky, za ktorých sa vracia poplatok za odpor, pričom ako súd prvého stupňa správne konštatoval, odpor nemožno stotožniť s námietkami podanými proti zmenkovému platobnému rozkazu, vzhľadom na úplne odlišné dôsledky, ktoré podanie odporu a námietok spôsobuje. Aj z ustanovenia § 11 ods. 3 zák. č. 71/92 Zb. je zrejmé, že zákon rozlišuje medzi jednotlivými druhmi rozkazov, pričom ani v tomto ustanovení zmenkový platobný rozkaz neuvádza.“*

14. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

15. Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, preto jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Z tohto dôvodu bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej uvedenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2017